

**ქართულ-აფხაზური პოსტკოლონიური კონფლიქტი
და ქართულ-რუსული კულტურულ-პოლიტიკური
ურთიერთობები**

საკვანძო სიტყვები: მიმიკრია, ჰიბრიდულობა, სუბალტერნი, ბინარული ოპოზიციები „ჩემი“ და „სხვა“, კოლონიზატორი – კოლონიზებული, ცენტრი (მეტროპოლია) – პერიფერია

დაცული უნდა იყოს ამ მიწა-წყალსა და ზღვაზე ქართველთა უფლებაც [...] კულტურებისთვის ყოველთვის არის ადგილი, მხოლოდ უკულტურო ადამიანები ვერ ეტევიან, ვინაიდან ეთნიკური სიძულვილის გამოვლენა თავისთავად ანტიკულტურულია [ახმადულინა... 1999:3].

1989 წლის 9 აპრილს გაცხადდა საქართველოს ოფიციალური წინააღმდეგობა საბჭოთა იმპერიის ბიუროკრატიული იდეოლოგიის მიმართ. მეოცე საუკუნის 90-იანი წლებიდანვე საქართველომ დაიწყო საკუთარი იდენტობის დაფიქსირება გლობალურ მსოფლიო პოლიტიკაში.¹ ერთა თვითგამორკვევის პროცესი ჩვენში ახალ მსოფლიო წესრიგთან, სოციალისტური სისტემის მტერ ბანაკთან, „სხვასთან“ (დასავლეთთან) შერთვით აღინიშნა, თუმცა დეკოლონიზაციის ხანგრძლივი პროცესის ხელშემწყობი პრე/პოსტკოლონიური კრიტიკა ორ საუკუნეზე მეტხანს² მიმდინარეობდა ქართულ მხატვრულ და მედიურ დისკურსში.³

პოსტკოლონიური თეორიული მიდგომა ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მიმართ, წარმოუდგენელია საქართველოს რუსეთის იმპერიასთან/საბჭოთა კავშირის სოციალისტურ რესპუბლიკებთან „მიერთების“ ისტორიის გათვალისწინების გარეშე, ერთი ქვეყნის მიერ

- 1 1991 წლის 31 მარტის ეროვნული რეფერენდუმის შედეგებით საქართველომ სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა გამოაცხადა.
- 2 ვგულისხმობთ, 1801 წლის „გეორგიევსკის ტრაქტატის“ პუნქტების დარღვევით გამოწვეული უკმაყოფილებების დაწყებას ქართულ პოლიტიკურ აზრში დღემდე.
- 3 ჯერ კიდევ ქართული რომანტიზმის (XIX საუკუნის I ნახევარი) ძირითადი თემა ეროვნული სახელმწიფოებრიობის დაკარგვა და ამ მოვლენის ტრაგიკულობის განცდით აღძრული სევდის რემარკაცია იყო.

მეორე ქვეყნის ძალადობრივად დაქვემდებარების პრეცედენტი კი თავისუფლად შეიძლება კოლონიზაციის ტერმინით აღიწეროს. სტატიაში გამოვყოფთ გარკვეულ სტერეოტიპებს [მედია და სტერეოტიპები],⁴ რომლებმაც უარყოფითი გავლენა მოახდინა ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის გაღრმავებაზე.

უნდა აღინიშნოს, რომ პოსტსაბჭოთა საქართველოში მიმდინარე კულტურულ პროცესზე მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა ისეთი საზოგადოებრივი ფიგურების პუბლიცისტიკამ, როგორებიცაა: ა. ბაქრაძე, მ. კოსტავა, ზ. გამსახურდია, გ. ფანჯიკიძე [მიმინოშვილი...1989], ლ. სანიკიძე [სანიკიძე 1994], ნ. გელაშვილი [გელაშვილი 1994] და სხვები. პოსტკოლონიური სუბკულტურული პუბლიცისტიკა, თავისი ნეგატიურ/პოზიტიური მახასიათებლებით, თავისთავად, ახალი ქართული იდენტობის ბაზისურ კატეგორიაში აღმოჩნდა.

მას შემდეგ, რაც საქართველო დაადგა დამოუკიდებელი სახელმწიფოს მშენებლობის გზას, ახალფეხადგმული ქვეყნის წინაშე გაჩნდა გლობალური მსოფლიოს გაცნობის და მისადმი ადაპტაციის ბუნებრივი მოთხოვნილება. სწორად აღინიშნა, რომ 1990 წლის 28 ოქტომბრის არჩევნების შემდეგ, სახელს იცვლიან საბჭოურ პერიოდში მკაცრად კონტროლირებადი კონიუქტურული გაზეთები: „კომუნისტი“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, პირველი – „საქართველოს რესპუბლიკა“, მეორე კი – „ახალგაზრდა ივერიელი“ ხდება. ეს პროცესი მიმანიშნებელია „აქცენტების გადანაცვლებისა არა მხოლოდ იდენტობის კატეგორიებში, არამედ დომინანტურ იდეოლოგიაშიც“ [მაისაშვილი 2010:58].

ფ. ფანონს მიაჩნია [ფანონი 1961], რომ გლობალურ დონეზე დეკოლონიზაციის მიზანი მსოფლიო წესრიგის შეცვლაა, მაგრამ, სამწუხაროდ, იგი არ ხერხდება ჯადოსნური ჯოხის საშუალებით. დ. მურის [მური 2001:128] აზრით, საბჭოთა კავშირის რეგიონების პოსტკოლონიური ექსტრაორდინალობა ჯერ კიდევ არ არის ჯეროვნად შეფასებული.

სუბალტერნის ბრძოლა ტოტალიტარიზმთან

თავისუფლების ძალადობრივად წართმევისა [ტოლიაშვილი 2002; როგავა 1997] და პოლიტიკური ძალაუფლების განმტკიცების პროცესში, ქართველი/აფხაზი სუბალტერნი თავიდან იყენებს მის ხელთ

4 „ცნება „სტერეოტიპი“ 1922 წელს ამერიკელმა ჟურნალისტმა ვალტერ ლიპმანმა შემოიღო. წიგნში „საზოგადოებრივი აზრი“ მან სტერეოტიპი განსაზღვრა, როგორც გამარტივებული, წინასწარშექმნილი წარმოდგენა, რომელიც ადამიანის პირადი გამოცდილებიდან არ გამომდინარეობს.“

არსებულ საშუალებებს და ცდილობს, დაიბრუნოს თვითმყოფადობა, რომელიც დაზიანდა კოლონიური ჩაგვრისას, მაგრამ პოლიტიკურად მოუმზადებელი, სხვის პატრონობას შეჩვეული, შინაგანად ყოველივე ტოტალიტარულისადმი აგრესიულად განწყობილი პოსტსაბჭოთა სუბიექტი, როგორც მოსალოდნელია, ეროვნული მოძრაობის სწორედ იმ ნაწილს აღიარებს, რომელიც ყველაზე პრიმიტიულად ებრძვის დაქვემდებარებულ წარსულს (თანაც, დაქვემდებარება არ არის მხოლოდ იმპერიების თვისება, ელიტურ და დომინირებულ ჯგუფებსაც შეუძლიათ ჰყავდეთ დაქვემდებარებულები ხარისხობრივად, ისევე, როგორც თავად ექვემდებარებიან დომინირებად ინსტიტუტებს) [ჩაკრაბართი 2000:101]. ამ მხრივ, საინტერესო სურათს ქმნის ისეთი პუბლიცისტური ტექსტები, როგორიცაა: ა. ონიანის „ისევ და ისევ აფხაზეთის უძველეს ბინადართა შესახებ“ [ონიანი 1999], თ. მიბჩუანის „მეცნიერული ცულლუტობა გრძელდება“ და „მეცნიერული უმეცრება აფხაზმცოდნეობაში“, პ. თოფურიას „ხრუშჩოვი, აფხაზები და ქართველები“, ა. გრიშაკაშვილის „გამარჯობა, აფხაზეთო! მშვიდობით, საქართველო?!“ [გრიშაკაშვილი 2002] ე. ხოშტარია-ბროსეს „რა საბედისწერო შეცდომა დაუშვეს იაკობ გოგებაშვილმა [ხოშტარია-ბროსე 2001] და სხვა ქართველებმა“, გ. ფანჯიკიძის [ფანჯიკიძე 1993; 1994; 1995] „საით მიდის ადამიანი“, ც. ბრეგვაძის „რუსული სისასტიკე“.

ლიბერალური შეხედულებით, ობიექტური მიზეზების გამო, 90-იანი წლების საქართველოს, უბრალოდ, ვერ ექნებოდა თანმიმდევრული, გააზრებული პოლიტიკური რეფერენციები დასავლეთის მიმართ.

კონფლიქტის სიმწვავე, რომელიც სერიოზულ საომარ მოქმედებაში გადაიზარდა, აფხაზეთის ავტონომიაში მცხოვრებ ყველა ეთნოსს შეეხო, მათ შორის კი, ბუნებრივია, ქართველებს და აფხაზებს, რომლებიც, მიუხედავად მცირერიცხოვნებისა, სატიტულო ეთნოსს [ბეგიაშვილი 2007] წარმოადგენდნენ.⁵

გაეროს დამკვირვებლებმა დაასკვნეს, რომ ორივე მხარე (საქართველო-აფხაზეთი) დამნაშავე იყო ადამიანთა უფლებების აშკარა დარღვევაში. 1998 წლის მაისში კი კვლავ ადგილი ჰქონდა ომისაკენ მიბრუნებას.⁶ ამ ფაქტმა, როგორც პოლიტიკური ანალიტიკოსი კ.

5 „კონფლიქტის შედეგად დაიღუპა 20 000-დან 30 000-მდე ეთნიკური ქართველი, ხოლო 250 000-ზე მეტი ადამიანი კი აფხაზეთიდან ლტოლვილი გახდა, კონფლიქტის განმავლობაში ორივე მხარის მიერ ჩადენილი იქნა უამრავი სამხედრო დანაშაული, მათ შორის, ქართული მოსახლეობის ეთნიკური წმენდა, მოკლული იქნა 2 500-დან 4 000-მდე აფხაზი, 20 000 აფხაზი კი ლტოლვილად იქცა“.

6 საომარი მოქმედებები განახლდა 1998 წლის მაისში, აფხაზეთის სამხრეთით, გალის რეგიონში, რომელიც საკუთრივ საქართველოს ესაზღვრება.

სვანტე აღნიშნავს [სვანტე 2014], კიდევ ერთხელ „გააქარწყლა ახლო მომავალში კონფლიქტის გადაწყვეტის იმედი“:

ცხადია, რომ ეროვნულ-ნაციონალური ხელისუფლებისაგან „მეტაფიზიკური“ თავისუფლების სასარგებლოდ გადადგმული ნაბიჯი, უკან გადადგმული აღმოჩნდა ცივილურ ინტერესებთან შედარებით (ხშირ შემთხვევაში, განმათავისუფლებელი ბრძოლის ლიდერები აკეთებდნენ ისეთ საჯარო განცხადებებს, რომლებიც ნეგატიურად განაწყობდნენ საქართველოში ეროვნული უმცირესობების სტატუსით მოსარგებლე ეთნიკურ ჯგუფებს. სათანადოდ „სარგებლობდა ანტიქართული ძალაც“). „პერესტროიკის“ პირობებში კი, როგორც საქართველომ, ასევე აფხაზეთმა იპოვეს საშუალებები დამოუკიდებლობის თაობაზე თავიანთ მოთხოვნათა გამართლებისათვის.

პოსტკოლონიური კონფლიქტი საქართველოში

დასავლეთის სამეცნიერო ენაში ქართულ-აფხაზური ტიპის კონფლიქტს მიესადაგა „პოსტკოლონიური კონფლიქტის“ [დულიე 2010] სახელი. 90-იანი წლების ქართული დისკურსი არაორაზროვნად მიუთითებს, რომ არსებითად საქმე ეხება რუსეთ-საქართველოს პოსტსაბჭოთა კონფლიქტს. იგი არაა მხოლოდ „ქართველ და აფხაზ ნაციონალისტებს“ შორის წინააღმდეგობის შედეგი, არამედ რუსეთ-საქართველოს ორსაუკუნოვანი (XIX საუკუნის დასაწყისიდან დღემდე) დაპირისპირების ნაყოფია [მედია და სტერეოტიპები].⁷

1980/1990/2000-იანი წლების ქართულ მედია მასალებზე დაკვირვება გვიჩვენებს, რომ აღნიშნულ პერიოდთან მიმართებაში ვალიდურია რამოდენიმე სტერეოტიპი, რომელთა განმტკიცებას, მეტ-ნაკლებად, ხელი შეუწყო იმ სახის ესეისტიკამ, როგორიცაა „ცრუ ლეგენდები“ [გასვიანი 1994:6], „აფხაზები და აფხაზური ენა“ [მიბჩუანი 1995:5], შედეგად, მივიღეთ მდგრადი აფხაზური/ქართული სტერეოტიპები:

1. აფხაზების ყველა პრობლემა ქართველების ბრალია;
2. აფხაზი არის „არაჩვენებური“ ანუ „სხვა“ კავკასიელი;

⁷ ზოგადად, „ხატების“ გამოყენება კოლექტიური იდენტობის შექმნისა და შენარჩუნების სტრატეგიაა, იგი ქმნის მომეტებული საფრთხის განცდას და ამავდროულად, აძლიერებს საზოგადოების წევრების კონსოლიდაციას. სამივე მხარის მიერ (საქართველო, რუსეთი, აფხაზეთი) აღნიშნული ტექნოლოგია გამოიყენებოდა, როგორც საინფორმაციო ომის წარმოების ერთ-ერთი საშუალება. „მედია ინფორმაციის სტანდარტიზებას ახდენს, რათა იგი სტერეოტიპს მიუახლოვოს. ხშირად მედიის მიერ გათამაშებულ პერფომანსს ადამიანები იდეოლოგიური ბატონობის ფარული სისტემის პასიურ აღქმამდე მიჰყავს, ანუ ობიექტს საკუთარი პოზიციის შემუშავების საშუალებას არ აძლევს“.

ქართული/რუსული სტერეოტიპები (რომელთა განმტკიცებას მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი სტატიებმა: „რუსული სისასტიკე“ [ბრეგვაძე 2002:5] ან „მტერს მტერი დავარქვათ“ [მიშველაძე 2002:1]) :

1. რუსი არის დამპყრობელი/აგრესორი;
2. კავკასიისა და რუსეთის ძალით შეთავსება არავის გამოუვიდა;
3. რუსეთი კვლავაც „მარადიული გამოცანაა“.

თუკი საერთო კულტურის ერთიან ისტორიულ დროდ მივიღებთ „საბჭოთა კულტურული“ სივრცის ნიშნულს, ჰარმონიულად შეიძლება, ერთი მხრივ, ქართული კულტურის მიერ საკუთარი თავის აღქმის კომპლექსის განთავსება საერთო საბჭოურ სივრცეში და, მეორე მხრივ, აფხაზური კულტურის კომპლექსისა საბჭოთა საქართველოს ფარგლებში.

სახელმწიფოში სიტუაცია რთულდება, როცა ერთი ნაცია მეორეს აღიქვამს „სხვად“/„არა ჩემიანად“, სხვისადმი დამოკიდებულება კი ხშირად ნეგატიურ-კონფრონტაციული ხასიათით გამოირჩევა, ამიტომ პერიოდულ დისკუსიებში ვხვდებით არაორაზროვან მინიშნებებს რუსული პოლიტიკის ორპოლუსიან ბუნებაზე. სამწუხაროდ, დაინტერესებული მხარეები არ თაკილობენ საერთაშორისო სამართლის ნორმების და გაეროს წესდების თავისუფალ ინტერპრეტაციასაც, სწორედ ამ გარემოებას უსვამს ხაზს თავის სტატიაში „საქართველო დასაშლელად მზადაა“ თ. ხაბეიშვილი [ხაბეიშვილი 1995:5-3]⁸, როცა აღმოაჩენს, რომ 90-იანი წლებიდან დაშლადი კავშირის ფონზე, ჩვენი ქვეყნის ისტორიული მოცემულობა იქცა „ეთნიკური“ კონფლიქტების ერთ-ერთ მთავარ წყაროდ, რადგან საბჭოთა ეთნოპოლიტიკა შეესაბამებოდა იმპერიის საერთო ამოცანებს „ნელი მოქმედების ნაღმით“ Divide et Impera-ს (დაყავი და იბატონე) პრინციპით პერიფერიის მართვისა [ხაბეიშვილი 1995]⁹:

ცარიზმისა და ბოლშევიკური რუსეთის იმპერიული პოლიტიკა აფხაზეთში მე-19-20 საუკუნეებში, ისე ჰგავს ერთმანეთს, როგორც წყლის ორი წვეთი. დაუოკებელი მისწრაფება ქართული კუთხეების ეთნოსებად წარმოჩენისა და მათი ერთმანეთთან დაპირისპირება, ქართველთა და აფსუათა მიზანმიმართული გადაკიდება ერთმანეთისათვის საბჭოური პოლიტიკის ფუნდამენტური უფლებათაა. [ფრუიძე 1999:152-158]

8 „ერთა თვითგამორკვევის უფლება წმიდათაწმიდაა, მაგრამ არც ჰელსინკის ისტორიული თათბირის დასკვნითი აქტი, არც სამოქალაქო და პოლიტიკურ უფლებათა საერთაშორისო პაქტის პირველი მუხლი არ გულისხმობს სახელმწიფო საზღვრების ძალისმიერი გზით რევიზიას“.

9 გავიხსენოთ აგენტი პ. სიტინის წერილი: „აფხაზეთის გამოყოფა უნდა მოხდეს თანდათანობით, ეტაპობრივად, ჯერ იდეოლოგიური გავლენით, შემდეგ, თუ საჭირო იქნება, იარაღის ძალით“.

ვხედავთ, რომ იმპერიულ ძალაუფლებაზე ზემოქმედების სხვადასხვანაირი რეჟიმები აქტიური და უწყვეტია კოლონიზაციის მომენტიდან. წინააღმდეგობის დისკურსი და ინტერაქცია მთავარია მდგრადობის თეორიაში. მეტროპოლიის მთავრობასა და პერიფერიის მეცნიერებს შორის ჩამოყალიბებული მომგებიანი ურთიერთობა სავსებით ცხადია. როგორც ე. საიდი [საიდი 1995] აღნიშნავს: მეცნიერები გაცნობიერებულად/გაუცნობიერებლად კონტროლისა და დამპყრობელთა გამართლების ახალ იდეოლოგიურ მექანიზმს ქმნიდნენ.

კოლონიზატორული სტრატეგიის საფეხურებიდან:

ა) დაქვემდებარებულის ასიმილაცია/ჰიბრიდიზაცია ენის საშუალებით;

ბ) ისტორიული მითოსის ქმნაობა – გაზვიადებული წარმოდგენების შექმნა საკუთარ წარსულსა და წარმომავლობაზე – შეიძლება ითქვას, წარმატებით განხორციელდა აფხაზეთთან მიმართებაში.

1980-1990-იანი წლების (ქართულ-აფხაზური) მედიური ნარატივი

გლობალურად მიმდინარე დეკოლონიზაციისა და ეროვნული თვითგამორკვევის ფონზე „გაწონასწორებული“ პოლიტიკური დისკუსიის საპირისპიროდ შეინიშნება საკმაოდ მკვახე პოლიტელექსიკის მოძალბება. 90-იან წლების, ნაციონალური რიტორიკით გაჯერებულ ქართულ პრესას, როგორც ჩანს, არ ან ვერ გაუთვალისწინებია, როგორ მოიქცეოდნენ: აფხაზეთი (ოსეთი) საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ. ახალფეხადგმული ქვეყნის ხელისუფლება ოფიციალურ/არაოფიციალურ დონეზე საქართველოში მცხოვრებ ეთნიკურ უმცირესობებს იგივე შეტყობინებებს უგზავნის, რაც თავად მეტროპოლიის ძირითად ნაკლად მიაჩნდა (ორი საუკუნის მანძილზე) და განიკითხავდა მას. უნებურად, ახალი ნაციონალური იდენტობის მატარებელი სუბიექტები (ა. ბაქრაძე, ზ. გამსახურდია [გამსახურდია 1989], მ. კოსტავა, გ. ფანჯიკიძე, დ. მჭედლური, ჟ. ამირეჯიბი [ამირეჯიბი 1990], თ. მიბჩუანი და ა.შ.) „პაწაწინა“ ორიენტაციის ტებს დაემსგავსნენ.¹⁰ ამ „სიმახინჯის“ გამოვლინება იყო აფხაზეთათვის ტერმინ „აფსუას“ დაკანონების მცდელობა აკადემიურ/საჯარო დონეზე, თანაც აფხაზეთათვის შეურაცხმყოფელი კონოტაციით: „აფსუები იგივე აბაზინელები, აფხაზეთის ტერიტორიაზე ჩნდებიან მხოლოდ

10 უნდა აღინიშნოს, რომ მკვლევარ თ. ჯანელიძის აზრით, „ქართული ნაციონალიზმის“ თეორიის დამკვიდრებით დასავლურ სამეცნიერო თუ პუბლიცისტურ ლიტერატურაში „ხდება ერთგვარი რუსოფილური მიდგომის იდეოლოგიური ლეგიტიმაცია“.

გვიან შუა საუკუნეებში. 1621 წლამდე არცერთი აფსუა აფხაზეთში არ ცხოვრობდა“ [მიბჩუანი 1996; 1998:3; 2001].

როგორც საფუძვლიანად ცხადდება, მეცნიერულმა ვარაუდებმა მთლიანად დაანგრია ქართველ-აფხაზთა ერთიანობის ისტორიული ცნობიერება, ამიტომ მკვლევარი ზ. აბზიანიძე აცხადებს [აბზიანიძე 2000]:

ვიდრე მოლაპარაკებების მაგიდას მივუსხდებოდეთ, ჩვენ ყველას გვმართებს ჩვენსავე გულში ჩავიხედოთ [...] მომხდარში დანაშაულის ჩვენი წილი განესაზღვროთ [...], დავივიწყოთ შურისძიება, განვაგდოთ ჩვენი აზროვნებიდან “Homo Bellator” (იარაღიანი ადამიანი).

„ახლაც მოისმენ „მეცნიერულად“ გასაღებულ თეორიებს იმის შესახებ, რომ „დღევანდელი აფხაზები“/აფსუები სხვაგნით მოსული ხალხია, მეორე მხრივ, სრულიად საწინააღმდეგოს, აფხაზები ისეთივე ქართველებია, როგორც ფშაველები ან რაჭველებიო [...], ურევია არ ნიშნავს იმას, რომ ჩერქეზი აფხაზია ან პირიქით“ [თოფურია 2000:7; ვადაჭკორია 1997].

ნაციონალური თავმოყვარეობის გაზვიადება, შესაძლოა, ერთგვარი რეფლექსია აფხაზეთში წაგებული ომის წილ. „ქართული ნაციონალიზმის“ მითოსი, უმცირესობების „ძალდატანებითი გაქართველების“ მცდელობა, ე.წ. გაქართველების თეორია, ეთნიკურ უმცირესობათა „დისკრიმინაცია“ – ასე ახასიათებდნენ გარკვეული დასავლელი ავტორები საქართველოში ეროვნული უმცირესობების მიმართ გატარებულ პოლიტიკას 2000-იან წლებამდე [ჯანელიძე 2007:7].

ამდენად, აფხაზური ინტელექტუალური „ელიტა“, სულ ცოტა ორი მიზეზის გამო:

ა) აფხაზთა განთავსება ქართველური ტომობრიობისაგან განსხვავებულ ეთნიკურ არეალში;

ბ) აფხაზი სუბიექტის „სხვა“ თავისიანად წარმოდგენის რესიგნიფიკაცია სამეცნიერო დონეზე.

ზემოთ მოყვანილი მიზეზებით აფხაზური ინტელექტუალური „ელიტა“ ლოგიკურად განაგდებს ქართველ სუბიექტს „საკუთრად“ აღქმული ფიზიკურ-ვირტუალური ტერიტორიიდან ისევე, როგორც თავად ქართული ეთნოსის სუბიექტი რუსიფიკატორს (მით უმეტეს, რომ ქართველი [ქარჩხაძე 1994] მეტადაა ინფორმირებული, ამდენად, მეტი პასუხისმგებლობაც ენიჭება). აფხაზი სუბიექტი კი, გარკვეული ქართული წრეების განცხადებით, „დეზინფორმირებულია“ [პაპასჭირი 1994:8] რეალურ-ისტორიულ პროცესებზე და იმპერიალისტური სფეროდან იმართება მისი საინფორმაციო პოლიტიკაც.

რაციონალური მეცნიერული პოზიციიდან მოსაუბრე პოსტკოლონიური სუბიექტები, კონფლიქტის მოგვარების ინიციატორები, ყოველთვის ხვდებოდნენ, რომ დაუსრულებელი ხმაური აბორიგენობასთან დაკავშირებით არაფრის მომტანი იყო, გარდა განხეთქილების გაღრმავებისა: წარმოშობის ყველა ვერსია ერთნაირად გამაღიზიანებელი იყო ორიენტირდაკარგული, იმპერიის მიერ მიზანმიმართულად დამუხტული ეთნიკური ერთობისათვის. რეგულარული ძალადობა, რომელიც ახასიათებდა კოლონიურ სამყაროს, იმანენტურად განმეორდა პოსტსაბჭოთა სივრცეში, მაშინ, როცა უკვე განადგურდა ძირძველი სოციალური სხეული, ყოფა.¹¹ საქართველოს დამცავი აბაზები, აფსუები თუ აფსარები ქართველურ ცნებასთან გაუცხოებულები იყვნენ იმ მეცნიერული პოზიციებიდან, თუ ინტელექტუალური „ელიტის“ ხელით, საიდანაც ე.წ. „აფხაზური სეპარატიზმი“ გამოიძერწა, აბაზთა ქვეცნობიერება უკიდურეს ზომამდე იყო გაღიზიანებული, მათი არსებობა ქართველურობიდან გარიყეს და ეს ვაკუუმი კი რუსული „ძმური მეგობრობით“ ჩაანაცვლეს.

მკვლევარი უ. გრუსკა [გრუსკა 2000:3] მიიჩნევს, რომ კონფლიქტი აფხაზეთში, ძირითადად, ქართველ და აფხაზ ნაციონალისტებს შორის დაპირისპირების შედეგია. ვფიქრობ, ეს არის კონფლიქტის გაღვივების მხოლოდ ერთ-ერთი ფაქტორი. მთავარი როლი აფხაზეთის კონფლიქტში ითამაშა რუსეთის სურვილმა, შეენარჩუნებინა პოლიტიკური გავლენა „ახლო საზღვარგარეთში“.

2000-იანი წლების მედიური დისკურსი და კოლექტიური წარმოდგენები

რეზისტენტული ანტიკოლონიური დისკურსის შემოქმედი თანამედროვე (2000–იანი წლების) ქართული პრესა ჯიუტად ცდილობს საკუთარი ისტორიული სიმართლის დასაბუთებას მეტროპოლიის სუბიექტთან პოლემიკაში:

ლიტერატურაში არაა ცნობილი „ქართული კოლონიალიზმის“ ცნება, არსებობს რუსული კოლონიალიზმის გაგება. კოლონიალიზმად არ შეიძლება ჩაითვალოს საკუთარ სამშობლოში/ქვეყანაში (ამ შემთხვევაში აფხაზეთში) ქართველების ცხოვრება და დასახლება. [ჯანელიძე 2007:30]¹²

11 ცნობილია, რომ მუჰაჯირობის ეპოქაში თურქეთში გადასახლებული აფხაზებიდან უკან დაბრუნება მხოლოდ უმცირესობამ მოახერხა, დანარჩენები, არასწორად ინფორმირებულობის გამო, ყველაფერში ქართველებს ადანაშაულებდნენ.

12 აფხაზეთში ქართველების დასახლებას არ ჰქონია მასობრივი ხასიათი, რადგან რუსეთის იმპერია მმართველობის პირველ ეტაპზე მაინც, „აფხაზებს და ქართ-

ორივე მხარემ, ქართულმა და აფხაზურმა, მშვენივრად იცის, რომ კოლონიალიზმისაგან თავის დაღწევა მხოლოდ ერთადერთი გზით, მისი ამ სამყაროდან განგდებითაა შესაძლებელი, რაც ერთგვარ მანიქველოზის [პეტროზილო 2011]¹³ რეპრეზენტაციას წარმოადგენს საერთო დონეზე. როგორც ფ. ფანონი [ფანონი 1961] ამბობს, „კოლონისტი არათუ სჯერდება ფიზიკურ სივრცეს, ტოტალიტარული ბუნების გამო, არამედ იგი კვინტესენციას იმით ახდენს, რომ კოლონიზებულ საზოგადოებას ღირებულების არმქონედ აცხადებს. მშობლიური ცხადდება არაეთიკურად, ღირებულებების უარყოფელად, ისაა სემების, მნიშვნელობების მტერი, ანუ აბსოლუტური ბოროტება“ [ფანონი 1961:6]. ამდენად, აფხაზური იდენტობა ქართველთათვის უჩვეულო ტოპონიმ „აფსუაში“ გამოიხატა [სვანტე 2014],¹⁴ აფხაზ ეთნოსზე კი წარმატებით განხორციელდა ექსპერიმენტი, მათი კულტურული კოდების რუსიფიკაციისა.

მცირე ეთნოსის სუბიექტის მიმართება დიდი ეთნოსის სუბიექტის მიმართ, შეიძლება დავახასიათოთ, როგორც სექსუალური, რადგან ძლიერს უნდა აიღოს პასუხისმგებლობა სუსტზე, მისი ქალწულებრივი ბუნების შელახვის ფასად. ს. ლეიტონი აცხადებს:

Imperialist ideology made pious protests of Christian kinship with Georgia even as the land was being thrashed into submission [...] By relegating Georgia to the orient into this manner, the writers disclosed precisely the kinds of convictions about alien 'Asians' which underlay Russia's cruel exercise of power over the former protectorate. [ლეიტონი 2005:194]

ვფიქრობ, გაუცნობიერებელი გენდერულობის გამო, ქართული ნომინალური დისკურსი უნებურად განამტკიცებდა არაცნობიერ დონეზე მიმდინარე წინააღმდეგობას, ყოველგვარი ბრალეულობის რუსეთზე „გადატანის“ სახით (აფხაზები კი ქართველებზე გადაბრალებით), მოტივით, თითქოს „ქალწულებრივი ბუნება“ არ შეიძლება იყოს დამნაშავე. პასუხისმგებლობა ჩადენილ ბოროტებაზე ეკისრება გამოცდილების მატარებელ მასკულანურ ხატს: „რუსეთისაგან ტყუილი და მზაკვრობა ვის უნდა გაუკვირდეს. ის არ არის სანდო პარტი-

ველებს, ორივეს ერთნაირად, „არასანდო ხალხებად“ თვლიდა, აფხაზთა დეპორტაციის პარალელურად ქართველებს საქართველოს ამ რეგიონში ჩასახლებას უკრძალავდა და გამოთავისუფლებულ ტერიტორიაზე სანდო კოლონისტებს, განსაკუთრებით რუსებსა და სომხებს ასახლებდა.“

13 აქ: სამყარო, როგორც ბოროტისა და კეთილის დაპირისპირება.

14 როგორც საერთაშორისო პოლიტიკური კვლევების ავტორები ადასტურებენ: აფხაზების ნაწილი ქრისტიანია, ნაწილი კი მაჰმადიანი. „საერთოდ, აფხაზები წარმართული ტრადიციების შენარჩუნების, ისლამისა და ქრისტიანობის შერევის და, საზოგადოდ, დაბალი რელიგიური პროფილის საინტერესო მაგალითს წარმოადგენენ“.

ნიორი ნახევარი მსოფლიოსათვის [...] რუსეთის ნდობა ნამდვილად არ შეიძლება“ [იმედაშვილი 1993:4; კალანდია 1999].

ანტიქართულად ანგაჟირებული აფხაზების კოლექტიური წარმოდგენები ჩვენს წარმოდგენებს არ ემთხვეოდა. თვითგამორკვევის პერიოდში (1988-89 წწ.) აკადემიური ქართული საისტორიო დისკურსის „ჩემი“ ანუ ის, რომ: „მე-19 საუკუნეში ქართველ-აფხაზებს რუსული კოლონიალიზმის სახით ერთი დიდი საერთო უბედურება დაატყდა თავს“ [ნიკოლეიშვილი 2002:116-121], ხდება „სხვა“; უცხოვდება ქართული კონტექსტისათვის, რადგან მისი სტანდარტიზებული სახელმწიფო ენა, ფაქტობრივ/იურიდიულად უკვე საკმაო ხანია, რუსულია, პოსტკოლონიურ სწავლებაში ენა¹⁵ აზროვნების სინონიმია, როგორც კულტურის ნაწილი, იგი ისეთივე იარაღია მეტროპოლიური ჩაგვრისა, როგორც ნებისმიერი სხვა მეთოდი. „ენა ყოველთვის იყო სულიერი დამონების იარაღი“ – აცხადებს ნ. ვ. თიონგო [თიონგო 2004].

გერ უარვყოფთ, რომ საბჭოთა იმპერიის პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენდა ხელოვნებისა და კულტურის, მეცნიერების სხვადასხვა დარგის განვითარების ხელშეწყობა [მალრაძე 1991],¹⁶ მაგრამ ახალი იდენტობის შემოქმედ საქართველოში, ძალადობით დანერგილი არ შეიძლებოდა ძალადობითვე ამოძირკვეულიყო [მინაშვილი 1992:4-5]. ქართველთა მხრიდან სწორედ ამ ტიპის ძალადობაზე აქცენტირებენ ეთნიკური უმცირესობები (ეს შეხედულება პერმანენტულად განიგდება ქართული დისკუსიების ობიექტების მიერ).

შესაძლოა, რომ ახალმა ეთნოსმა მართლაც დაკარგა კავშირი ძველ სამშობლოსთან და სხვა სამშობლო მას, უკვე აფსუად წოდებულს, არ გააჩნდა (ოსებისაგან განსხვავებით) [ჩიჩიკიშვილი 1997:12], მაგრამ დეროგაციული ტერმინები მხოლოდ აღრმავებდა სიძულვილს დიალოგის მონაწილეებს შორის და შერიგების თემას გაურკვეველ დროში სწევდა, კიდევ უფრო მეტად განამტკიცებდა „გაყინული კონფლიქტის“ სტატუსს.¹⁷

1980-1990-იანი წლების ნარატივებში აფხაზი სუბალტერნი საკუთარ თავს, ძირითადად, მსხვერპლად აღიქვამდა, ისევე, როგორც,

15 საქართველოს რესპუბლიკის კანონით, ქართულს მიენიჭა ერთადერთი სახელმწიფო ენის სტატუსი, თუმცა კონსტიტუციით, სახელმწიფო ენასთან ერთად, იგივე სტატუსი ენიჭებოდა აფხაზურს, რომელიც რესპუბლიკის მხოლოდ 1/6 ნაწილისთვის იყო მშობლიური.

16 „მაგრამ არც ქართული კულტურის გავლენა რუსეთზე შემოიფარგლება საქართველოს მთაგორიანი ლანდშაფტით, რომელიც აღაფრთოვანებდა და შთააგონებდა რუს მწერალთა და მოაზროვნეებს.“

17 ქართველ მეცნიერთა წუხილი: აუცილებელია ინფორმაციით მოწამლულ აფხაზ მოსახლეობამდე სიმართლის მიტანა, ასეთი კი იყო „ისტორია აფხაზი, უჩებნოე პოსობიე“ – წუხილად დარჩა, წიგნი კი ვრცელდებოდა 1991 წლიდან.

თავის მხრივ, ქართველი. ეს „მარტიროლოგიური პარადიგმა“ [ანდრონიკაშვილი... 2012:73-113], უპირველესად, პოლიტიკურ იდეას გულისხმობს.¹⁸

ს. ჩერვონაიასთვის [ჩერვონაია 1993:35] ქართულ-აფხაზური [მენტეშაშვილი 1995] „ეთნოომი“ კვალიფიცირდა, როგორც „მითი“:

[...]Ни “добровольного”, ни “прогрессивного”, ни “независимого от Грузии” присоединения Абхазии к России не было [...] Российское самодержавие, действительно, постепенно продвигается в Закавказье, по кускам, по частям аннексируя страны и порабощая его народы, постоянно чередуя при этом кровавое население с посулами, обещаниями.

ზოგადი საბჭოთა სივრციდან საქართველოს დეზინტეგრაცია არ მომხდარა სახელმწიფოებრივი ზარალის გარეშე. ტერიტორიული მთლიანობის რღვევა, მონოლინგვიზმის დაცვა, უფლებრივი თანასწორობა – ის ძირითადი პრობლემებია, რომლებმაც თავი იჩინა მაშინვე, როგორც კი საქართველომ დაიწყო გამოყოფა ერთიანი საბჭოთა სხეულიდან. ევროპა კი, რომლის მედიატორობაზეც, შესაძლოა, გადაჭარბებულ იმედებს ამყარებდნენ ქართულ პოლიტიკურ დისკურსში, მოქმედებდა, დ. ჩაკრაბარტის [ჩაკრაბარტი 2000:28] სიტყვებით რომ ვთქვათ, „როგორც ისტორიული ცოდნის მდუმარე რეფერენტი“.

პოსტსაბჭოთა ქართული ეთნოსის სუბიექტი, ჰომო ექსსოვეტიკუსი [სარაძე 1999]¹⁹, ქმნის რეალობას, რომელსაც საბჭოთა კავშირის ვირტუალური პოსტსაბჭოთა კავშირით შეცვლა უნდა, მაგრამ იგი საკუთარ თავში საბჭოური სტერეოტიპების და მითების დაძლევისკენ არაა მიმართული, რადგან საბჭოთა ხანაში ჩამოყალიბებული პარადიგმების აბსოლუტიზაციას ახდენს. დაქვემდებარებულობის ხანის სააზროვნო მოდელები უკან ბრუნდება და წარსულისაგან გათავისუფლებას ეწინააღმდეგება. რაოდენ გასაკვირიც არ უნდა იყოს, 90-იანი წლებიდან მოყოლებული, „პოსტსაბჭოთა, ტრავმატულ, მაგრამ მაინც სტაგნაციურ მდგომარეობას საქართველოში, თითქმის არ გამოუწვევია კონფლიქტი კულტურულ სივრცეთა შორის“, – შენიშნავს მკვლევარი ბ. წიფურია სამეცნიერო სტატიაში „კულტურული/სოცი-

18 ტარაგის როლი ათავისუფლებს წამების ობიექტს რაიმენაირი პასუხისმგებლობისაგან, რადგან მან უკვე ზღო საკუთარი წამებით, მან უკვე გამოისყიდა ცოდვა.

19 ჰომო სოვეტიკუსი – ყოველგვარ პიროვნულ თავისუფლებას და პასუხისმგებლობის გრძნობას აბსოლუტურად მოკლებული არსება, ღირებულებებზე უარის თქმით იღებს გარკვეულ უსაფრთხოებას სახელმწიფოსაგან, ამიტომ იგი შევცვალე ტერმინით „ჰომო ექსსოვეტიკუსი“, რადგან ვთვლი, 1989 წლიდან სუბალტერნი პიროვნული თავისუფლების „ილუზიით“ უკვე მნიშვნელოვნად განსხვავებულია წინამორბედისაგან.

ოკულტურული კონფლიქტი გარდამავალ საზოგადოებაში“ [წიგურია 2010:239-251].

2000-იანი წლების პუბლიცისტური მასალის ანალიზი ცხადყოფს საომარი სტერეოტიპების დაძლევის და ეთნიკური ურთიერთობების კულტურულ ფლანგზე გადატანის საჭიროებას არაყალბი, არანაძალადევი მშვიდობისათვის, თუკი მის ნამდვილ საფუძველად ჩავთვლით გულწრფელ სინანულსა და დავიწყებას. მშვიდობიანი თანაარსებობის პრინციპები, ტერიტორიულ-ადამიანური დანაკარგების გარეშე, სამივე მხარისათვის რელევანტურია.

დასასრულს, მინდა აღვნიშნო, რომ კოლონიზატორული სტრატეგიის საფეხურები: დაქვემდებარებულის ასიმილაცია – ჰიბრიდიზაცია ენის საშუალებით, ისტორიული მითოსის ქმნაობა, გაზვიადებული წარმოდგენების შექმნა საკუთარ წარსულსა და წარმომავლობაზე, აფხაზი ეთნოსის კულტურული კოდების რუსიფიკაცია – ამავდროულად, წარმატებული ექსპერიმენტებიცაა, რომელიც მეტროპოლიამ აწარმოა აფხაზეთთან მიმართებაში. რეზისტენტული ანტიკოლონიური დისკურსის შემოქმედი თანამედროვე (2000-იანი წლების) ქართული პრესა კი კვლავაც ჯიუტად ცდილობს საკუთარი ისტორიული სიმართლის დასაბუთებას მეტროპოლიის სუბიექტთან პოლემიკაში. უნდა ითქვას, რომ: 1980-1990-იანი წლებისა და 2000-იანი წლების დისკურსებს შორის განსხვავება იმაში მდგომარეობს, რომ სტერეოტიპულობის ძალუმად ნგრევის მოთხოვნილება სწორედ ამ უკანასკნელში იქმნება. ეს კი ხორციელდება კულტურათა დიალოგით, რადგან კულტურა არის იდენტობის ფუნქცია და წყარო, ალტერნატიულად – ყველაზე მძლავრი იარაღი წინააღმდეგობისა პოსტკოლონიურ საზოგადოებაში. ამდენად, სამი ათეული წლის მანძილზე (1980-2000-იანი წწ.) ქართული პერიოდული პრესის ძირითადი ხასიათი შეიძლება განისაზღვროს, როგორც „ანტიიმპერიალისტური დისკურსი“, რომელიც არის გარანტი გლობალურ, ცვალებად მსოფლიოში საკუთარი (მცირე ერთა) იდენტობის დაფიქსირება/შენარჩუნებისა.

დამოწმებანი

აბზიანიძე 2000: 3. Абзанидзе, “Homo Bellator”, *Дружба Народов*, 12, 2000. <http://magazines.russ.ru/druzhba/2000/12/zaza.html> (12.03.2014)
ამირეჯიბი 1990: ჭ. ამირეჯიბი, „კაცი ბჭობდა, ღმერთი იცინოდაო“, *ლიტერატურული საქართველო*, 21, 1990.

- ანდრონიკაშვილი 2012:** ზ. ანდრონიკაშვილი, „უძღურების დიდება. ქართული პოლიტიკური თეოლოგიის მარტიროლოგიური პარადიგმა“, *პოლიტიკური თეოლოგია: მოდერნულობამდე და მოდერნულობის შემდეგ*, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი. თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 73-113, 2012.
- აფხაზეთის ომი:** გ. ნოდია, „კონფლიქტი აფხაზეთში, მიზეზები და გააზრება“, [http://www.nplg.gov.ge/gsd/cgi-bin/library.exe?e=d-00000-00---off-0civil2--00-1----0-10-0---0---0direct-10---4-----0-1l--10-ka-50---20-about---00-3-1-00-0-0-01-1-0utfZz-8-00&a=d&cl=CL1.32&d=H](http://www.nplg.gov.ge/gsd/cgi-bin/library.exe?e=d-00000-00---off-0civil2--00-1----0-10-0---0---0direct-10---4-----0-1l--10-ka-50---20-about---00-3-1-00-0-0-01-1-0utfZz-8-00&a=d&cl=CL1.32&d=HASH4689fd4c0ebc51d4519144.11) ASH4689fd4c0ebc51d4519144.11 (02.07.2016)
- ახმადულინა...1999:** ახმადულინა, ბიტოვი, ბესტავაშვილი, ვასილენკო, ებანოძე, გოროდნიცკი, დავიდოვი, ევტუშენკო, ჟიგილინი, კორნილოვა, ლეონოვიჩი, ლიბედინსკაია, ნიკოლაევსკაია, ოსოცკი, პრისტავკინი, რიაშენცევი, რეინი, ხლებნიკოვი, „ჩვენ რუსეთელი მწერლები“, *ლიტერატურული საქართველო*, 48, 1999.
- ბეგიაშვილი...2007:** მ. ბეგიაშვილი, დ. ბოსტოლანაშვილი, დ. ლეჟავა, დ. ლოსაბერიძე, მ. მკალავიშვილი, ს. ნოზაძე, გ. ნოზაძე, თბილისი, „სატიტულო ეთნოსი“, *დემოკრატიაზე გარდამავალი პერიოდი და აქტიური მოქალაქეობა*, 2007. <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=5&t=6508> (07.05.2014).
- ბრეგვაძე 2002:** ც. ბრეგვაძე, „რუსული სისასტიკე“, *ასი (100) მწერლის გაზეთი*, 29, 2002.
- გამსახურდია 1989:** ზ. გამსახურდია, „სამეგრელოს საკითხი“, *ლიტერატურული საქართველო*, 44, 1989.
- გასვიანი 1994:** თ. გასვიანი, „ცრუ ლეგენდები“, *ლიტერატურული საქართველო*, 33, 1994: 6.
- გელაშვილი 1994:** ნ. გელაშვილი, „ზუსტი შეფასების ძიებაში“, *ლიტერატურული საქართველო*, 1, 1994.
- გრიშაკაშვილი 2002:** ა. გრიშაკაშვილი, „გამარჯობა, აფხაზეთო! მშვიდობით, საქართველო?!“, *ლიტერატურული საქართველო*, 32, 2002.
- გრუსკა 2005:** Gruska, Ulrike: Separatismus in Georgien. Möglichkeiten und Grenzen friedlicher Konfliktregelung am Beispiel Abchasien, Arbeitspapier Nr. 1/2005, Universität Hamburg – IPW, 2005.
- გუგეშაშვილი 2001:** თ. გუგეშაშვილი, „გუშველოთ საქართველოს“, *ასი (100) მწერლის გაზეთი*, 3, 2001.
- დიუიე 2010:** C. Douillet, „The Quest for Caribbean Identities: Postcolonial Conflicts and Cross-Cultural Fertilization in Derek Walcott's Poetry“, *Ameri Quests*, vol. 7, no 1, 2010.

- <http://ejournals.library.vanderbilt.edu/index.php/ameriquests/article/view/169/183> (18.02.2015)
- ვადაჭკორია 1997:** შ. ვადაჭკორია, „აფხაზეთის საკითხი 20-იანი წლების ქართულ პოლიტიკურ აზროვნებაში“, *ცისკარი*, 12, 1997.
- თიონგო 2004:** Ngugi wa Thiong'o. Decolonising the Mind. in: Colonial, Post-Colonial, and Transnational Studies, Literary Theory: An anthology; Second edition, Edited by Julie Rivkin and Michael Ryan, Blackwell publishing, 2004: 1130.
- თოფურია 2000:** პ. თოფურია, „ხრუშჩოვი, აფხაზები და ქართველები“, *ლიტერატურული საქართველო*, 51, 2000.
- იმედაშვილი 1993:** კ. იმედაშვილი, „გავთავისუფლდეთ შიშისგან“, *თბილისი*, 38, 1993.
- კალანდია 1993:** გ. კალანდია, „ჩვენ აუცილებლად დავბრუნდებით“, *ლიტერატურული საქართველო*, 43, 1993.
- კორნელი 2014:** S. Cornell, Religion as a Factor in the Caucasian conflicts, 2014. <http://www.culturedialogue.com/resources/library/translations/svanticornell.shtml> (14.03.2015)
- ლეიტონი 2005:** S. Layton, Russian Literature and Empire. Conquest of the Caucasus from Pushkin to Tolstoy, Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- მალრაძე 1991:** დ. მალრაძე, „ისტორიული პარალელები“, *მნათობი*, 6, 125-149, 1991.
- მენტეშაშვილი 1995:** ა. მენტეშაშვილი, „ქართულ-აფხაზური კონფლიქტი და რუსეთი“, *პოლიტიკა*, 1995.
- მიბჩუანი 1996:** თ. მიბჩუანი, „აფხაზები და აფხაზური ენა“, *ლიტერატურული საქართველო*, 26, 1996.
- მიბჩუანი 1998:** თ. მიბჩუანი, „მეცნიერული ცუდლუტობა გრძელდება“, *ლიტერატურული საქართველო*, 50, 1998.
- მიბჩუანი 2001:** თ. მიბჩუანი, „მეცნიერული უმეცრება აფხაზმცოდნეობაში“, *ლიტერატურული საქართველო*, 29, 2001.
- მიმინოშვილი...1989:** რ. მიმინოშვილი, გ. ფანჯიკიძე, „სიმართლე, მხოლოდ სიმართლე“, *ლიტერატურული საქართველო*, 48, 1989.
- მინაშვილი 1992:** ს. მინაშვილი, „ფაზილ, ჰაი, ფაზილ“, *ლიტერატურული საქართველო*, 5, 1992.
- მიშველაძე 2002:** რ. მიშველაძე, „მტერს მტერი დავარქვათ“, *ასი (100) მწერლის გაზეთი*, 13, 2002.
- მური 2001:** Moor, D., Ch. "Is the Post-in Postcolonial the Post-in Post-Soviet? Toward a Global Postcolonial Critique", *PMLA, The Modern Language*

- Association of America, Officers for the Year*, Ed: Carlos J. Alonso, 2001, 111-128.
- ნიკოლეიშვილი 2002:** ა. ნიკოლეიშვილი, „გიორგი შერვაშიძე“, ცისკარი, 6-7, 2002.
- ონიანი 1999:** ა. ონიანი, „ისევ და ისევ აფხაზეთის უძველეს ბინადართა შესახებ“, *ლიტერატურული საქართველო*, 45, 1999.
- პაპასქირი 1994:** ზ. პაპასქირი, „უმეცრობის ფართი-ფურთი“, *ლიტერატურული საქართველო*, 25, 1994.
- პეტროზილო 2011:** პ. პეტროზილო, „მანიქევლობა“, *ქრისტიანობის ლექსიკონი*, 2011. <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=16&t=949> (17.08.2014)
- როგავა 1997:** გ. როგავა, „ცარიზმის შოვინისტური საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში“, *პოლიტიკა*, 7-9, 1997.
- საიდი 2006:** Said, E. W. *Orientalism*, New York: Pantheon Books, 1978, 1995 // Русский Мир, 2006. А. В. Говорунов, перевод, 2006.
- სანიკიძე 1994:** ლ. სანიკიძე, „გვეკითხა მაინც“, *თბილისი*, 66, 1994.
- სარაძე 1999:** ზ. სარაძე, „ჰომო სოვეტიკუსი“, *საზოგადოება და პოლიტიკა*, მშვიდობის, დემოკრატიისა და განვითარების კავკას. ინ-ტი, თბილისი. <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=5&t=10805> (8.09.2015)
- ტოლიაშვილი 2002:** კ. ტოლიაშვილი, „რუსეთის სინოდის საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში მე-19 საუკუნის მიწურულსა და მე-20 საუკუნის დასაწყისში“, *მნათობი*, 9–10, 2000.
- ფანონი 1961:** F. Fanon, *The Wretched of the Earth*, Grove press, Broadway, New York, translated by Richard Philcox, 1961, 1984.
- ფანჯიკიძე 1993:** გ. ფანჯიკიძე, „საქართველო ახლა ჰგავს ჩასაძირად განწირულ ძირგამომპალ ნავს“, *ლიტერატურული საქართველო*, 43, 1993.
- ფანჯიკიძე 1994:** გ. ფანჯიკიძე, „კითხვები დახვრეტის შემდეგ“, *ლიტერატურული საქართველო*, 15, 1994.
- ფანჯიკიძე 1995:** გ. ფანჯიკიძე, „საით მიდის ადამიანი“, *ლიტერატურული საქართველო*, 15, 1995.
- ქარჩხაძე 1994:** ჯ. ქარჩხაძე, „როცა სამსხვერპლოზე შენი ქვეყანაა“, *ლიტერატურული საქართველო*, 8, 1994.
- მედია და სტერეოტიპები:** შესავალი ლგბტ ჟურნალისტიკაში: თავი მეოთხე. <http://www.nplg.gov.ge/gsd/cgi-bin/library.exe?e=d-00000-00---off-0civil2-civil-01-1--0-10-0--0-0---0prompt-10---4---4---0-0l-11-ru-00---10-help-50-00-3-1-00-0-00-11-1-0utfZz-8-10-0-11-1-0ut>

fZz-8-00&a=d&cl=CL1.32&d=HASH09424f8a61f0e82a221717.4.1
(25.04.2014)

ჩაკრაბარტი 1961: D. Chakrabarty, *Provincialising Europe*, Princeton: Princeton University Press, 2000.

ჩერვონნაია 1993: С. М. Червонная, *Абхазия – 1992: Посткоммунистическая (Грузинская) Вандея*, Москва, 1993.

ჩხიკვიშვილი 1997: ც. ჩხიკვიშვილი, „ჟურნალ “Mind and Human Interaction”-ის რედაქტორს“, *ლიტერატურული საქართველო*, 15, 1997.

წიფურია 2010: ბ. წიფურია, „კულტურული/სოციოკულტურული კონფლიქტი გარდამავალ საზოგადოებაში“, *წახნაგი: ფილოლოგიურ კვლევათა წელიწდეული*, 2, 2010.

ხაბეიშვილი 1995: თ. ხაბეიშვილი, „საქართველო დასაშლელად მზადაა“, *თბილისი*, 186-189, 1995.

ხოშტარია-ბროსე 2001: ე. ხოშტარია-ბროსე, „რა „საბედისწერო შეცდომა“ დაუშვეს იაკობ გოგებაშვილმა და სხვა ქართველებმა“, *ლიტერატურული საქართველო*, 13, 2001.

ჯანელიძე 2007: თ. ჯანელიძე, *აფხაზეთის კონფლიქტი და რუსეთი დასავლეთის პოლიტიკურ კვლევებში*, თბილისი, 2007.

The Georgian Press in Regard to the “Postcolonial” Georgian-Abkhazian Conflict

Keywords: Hybridity, subaltern, binary oppositions of “us” and “other”, the colonizer and the colonized, the centre (metropolis) and the periphery

“The Georgians’ right to this land and sea should also be protected [...] There is always a place for cultures; only uncultured people are not able to find a place, because the very expression of ethnic hatred is anti-cultural per se.” [Akhmadulina...1999:3]

April 9, 1989, marked the day when Georgian resistance to the bureaucratic ideology of the Soviet empire was nationally declared. Georgia started to assert its own identity in global politics as early as the 1990s. It declared its independence based on the results of the national referendum on March 31, 1991. It changed the rules of the game regarding national identity. The “rules of the game” were changed by the internal weakness of the Communist Party leadership. It was unable to control the processes unleashed during perestroika and unwilling to apply force on a large scale to suppress the accelerated centrifugal processes in the outlying national Soviet republics. The process of the nations’ self-determination in Georgia signaled joining the new world order, i.e. the adversary of the socialist system, the ‘Other’ (the West). However, pre-/postcolonial criticism contributing to the extensive process of decolonization persisted¹ in the Georgian literary/media discourse² for over two centuries [Gozalishvili 1935-1970; Treaty of Georgievsk 1983; Allen 1932; Paichadze 2014].

1 What is meant is the discontent spurred in Georgian political thought as a result of the violation of the Treaty of Georgievsk from the 1780s. The provisions concluded in 1801, but here it must be added that the assumption of a continued rejection of the Treaty of Georgievsk is part of the Georgian national narrative, but it has not been empirically investigated.

2 The loss of national statehood was a major theme already within Georgian Romanticism (the first half of the 19th century), which was marked with pervasive sadness stemming from the tragic contemplation of that loss.

It is impossible to conceptualize a theoretical, [Moore 2001:111-128; Kelertas 2006:11-44; Olofsson 2008; Vadachkoria 1997:96-101; Gugeshashvili 2001: 4; Pruidze, 1999:152-158; Rogava 1997:48-53; Toliashvili 2000:64-68]³ postcolonial approach towards the Georgian-Abkhazian conflict [Khabeishvili 1995:3] without taking into account the history of Georgia's "accession" to the Russian Empire/the Union of Soviet Socialist Republics, whereas the precedent of one country subordinating another by force can safely be described by the term 'colonization' [Moore 2001; Tlostanova 2004:321].⁴ The present article singles out certain stereotypes [Media and Stereotypes]⁵ that have had their toll [Hunyady 1998] on exacerbating the Georgian-Abkhazian conflict [Kemoklidze 2011; Petersen 2008; Cheterian 2008].

From the very moment Georgia embarked on the path of building an independent state, the newly fledged country came to face a natural need to get to know the world at large and adapt to it. It has been correctly noted that after perestroika was already a relaxation of censorship of the media in the late 1980s, the conjectural newspapers, previously strictly controlled by the Soviet Government, start to change their names. So, "Communist" (in Georgian) became "The Georgian Republic" (in Georgian, with an interesting shift of meaning from party ideology to national statehood) and "The Young Communist" (in Georgian) was renamed "Young Iverieli" (in Georgian). This process is indicative of "a switch of emphasis not only within the categories of identity, but also within the dominant ideology" [Maisashvili 2010:58].

Frantz Fanon argues [Fanon 1961] that the purpose of decolonization at the global level is to change the world order, but unfortunately, it is not something one can make appear by a magic wand [Fanon 1961]. According to D. Moore, [Moore 2001:128] the postcolonial extraordinariness of the Soviet regions has not yet been properly assessed.

In the process of strengthening political power through seizing freedom by violence, the Georgian and Abkhazian subaltern [Dzidzaria 1982]⁶ makes a

3 According to Moore or to the journal "Ab Imperio", there is a scholarly debate about the issue, how far the concept of colonialism can be applied to the Tsarist Empire: revised and reprinted

4 For an understanding of the term "colonization" in the Georgian-Tsarist context and the term "post-colonial" see D. Ch. Moore: "Across the entire zone, however, on both sides of the post-Soviet region's "European-Asian" split, a second factor blocks postcolonial critique: that factor is, indeed, the region's postcoloniality."

5 The concept of the 'stereotype' has been coined in 1922 by the American journalist Walter Lippmann. In his *Public Opinion*, Lippmann defined 'stereotype' as a simplified, preconceived idea, which does not stem from personal experience. "

6 Georgian and Abkhazian people damaged under the colonial oppression of the metropolis are both subaltern (but I would emphasize here that Russian intellectuals suffered colonial administration as much as non-Russian speaking and ethnically non-Russian

renewed use of the available resources in trying to regain the autonomy damaged under colonial oppression. The post-Soviet subjects were intrinsically aggressive to any form of violence, and politically unprepared (given the violence that exploded in Georgia after independence in Tbilisi and in Abkhazia, these two ethnicities became the “post-Soviet subjects”). They both fought with the recent past through the most primitive methods (besides, subordination is not characteristic of empires only, dominant elite groups can also have qualitatively subordinate subjects, just like they are subordinate to dominant institutions) [Chakrabarty 2000:101].

The heightened conflict that escalated into a serious military confrontation affected all ethnic groups living in Abkhazia, including, of course, Georgians and Abkhazians who, although were not numerous, represented [Wikipedia]⁷ titular ethnic groups [Begiashvili...2007].. The UN observers came to the conclusion that both sides (Georgia and Abkhazia) were responsible for obvious violations of human rights. In May 1998 however, the war resumed (when Georgian partisans killed 20 Abkhaz policeman.⁸ Regular Abkhazian forces retaliated and fought against the partisans) [Coppeters 2002]. This fact, as the political analyst Svante Cornell comments [Cornell 2000], “once again dashed the hope of resolving the conflict in the near future”.

Obviously, the step towards the “metaphysical” [Qolbaia...1999:85] freedom taken by the national government proved to be a step back with respect to civic interests (quite often, the leaders of the struggle for liberation were making public statements that caused negative feelings among ethnic groups enjoying status as a national minority in Georgia. “Anti-Georgian forces” were also taking advantage of the situation). Under ‘Perestroika’, both Georgia and Abkhazia found ways to justify their claims to independence, almost exclusively by relying on ethnic-national justifications.

Postcolonial conflict in Georgia

The Georgian-Abkhazian type of conflict has been defined by a relevant term through the scholarly language of the West as a “postcolonial conflict”

representatives of the Russian empire).

7 “20,000 to 30,000 ethnic Georgians have been reportedly killed and over 250,000 people have become internally displaced or refugees from Abkhazia as a result of the conflict. Throughout the conflict, numerous atrocities have been committed by both sides including ethnic cleansing against the ethnic Georgian population. 2,500 to 4,000 Abkhaz have been killed and 20,000 Abkhaz have been turned into refugees.”

8 The war resumed in May 1998 in the district of Gali, in the southern part of Abkhazia bordering with Georgia proper.

[Douillet 2010]. The Georgian discourse of the 1990s explicitly points out that the given conflict is essentially a post-Soviet conflict between Russia and Georgia. It does not stem solely from the antagonism between “the Georgian and Abkhazian nationalists”, but rather derives from the two-century-long controversy between Georgia and Russia (from the early nineteenth century until the present) [Wertsch...2012:37-48].

The practice of resorting to ‘icons’ is in general, a strategy directed at maintaining a collective identity; it creates a sense of increased threat, thus even more strongly consolidating the community members. The above technique has been used as a means of information warfare by all three parties (Georgia, Russia, and Abkhazia) [The Media and Stereotypes].⁹

The scrutiny of the materials in the Georgian media of the 1980s and 1990s as well as the 2000s shows the validity of several stereotypes that have to different degrees, been further reinforced by a series of essays such as: “False Legends” [Gasviani1994:6] and “The Abkhazian people and the Abkhaz language” [Mibchuni 1995:5]. The results epitomize the following Abkhazian/Georgian stereotypes:

1. The Georgians are to blame for all problems the Abkhazians have;
2. The Abkhazian people are “Not our own people,” they are the “other” Caucasians;

Some Georgian/Russian stereotypes (that have been largely reinforced by articles such as: “The Russian Cruelty”) [Bregvadze 2002:5]:

1. The Russians are conquerors/aggressors;
2. No one had ever been successful in bringing the Caucasus and Russia together by force;
3. Russia remains to be an “eternal enigma” (mostly for non-Soviet/post-Soviet thinkers. It is the difficulty for Georgian politicians to determine how rational Russia’s policy is has often been noted by the Georgian media, when Russia abolishes a lot of negotiations as a rule. That’s why Russian policy is ‘outside of the field of prediction’).

But the real “enigma” for Georgians and Abkhazians, is the *Homo Sovieticus* [Saradze 1999], whose individual freedom and responsibility is absolutely devoid of a substantive value refusing to take certain security from the state. I would like to change this one with the term “Homo-ex-Sovieticus,” because in my opinion, the Georgian and Abkhazian subaltern was significantly different from the previous one even with its “illusion” of personal freedom since

9 “The media standardizes information in order to bring it closer to a stereotype. The performance played out by the media often leads people to becoming susceptible to a hidden system of ideological domination, i.e. does not allow the object to elaborate its own position.”

1989. “Homo-ex-Sovieticus” creates a reality that attempts to replace the Soviet Union with the virtual post-Soviet Union. However, it is not directed at overcoming Soviet stereotypes/myths within itself, as it sees the paradigms established in the Soviet era in absolute terms.

The Georgian-Abkhazian Media Narrative in 1980-1990s

The situation in the state becomes complicated when one nation perceives another group as ‘the other’ or ‘not belonging to us’ while the relatedness to others often has a markedly negative or confrontational nature. Subsequently, we come across clear indications of the bipolarity of Russian politics in periodical discussions. Unfortunately, the historical reality of Georgia against the background of the dissolution of the (Soviet) Union has turned into a major source of “ethnic” conflicts ever since the 1990s, as the Soviet ethno-politics were on par with the common goals of the metropolis in managing the peripheries with “time bombs” governed by the Divide Et Impera [trans. Divide and conquer] principle.¹⁰ We can see different modes of impacting the imperial power as active and continuous ever since colonization. The resistance discourse and interaction are what factor the most in the sustainability theory. The mutually beneficial relationship established between the governments of the metropolis and the peripheries is evident enough. As highlighted by Edward Said [Said 1995]: Scholars, whether consciously or unconsciously, were creating a new ideological mechanism enabling the conquerors to exercise control and exonerate their actions.

A rather brusque political language had been forcing its way into the background of the ongoing global and national self-determination and vis-à-vis by a “balanced” political discussion. The Georgian print media, perhaps editors, let us assume academics, and some political figures of the 1990s, full of national rhetoric [Wertsch 2008], apparently did not or could not take into account how Abkhazia (Ossetia) would act after Georgia attained independence. Unwittingly, the figures bearing a new national identity started to resemble “tiny” orientalist” [Janelidze 2007:11].¹¹

It has been justly asserted that “scientific assumptions” have totally destroyed the historical consciousness of Georgian-Abkhazian unity [Freimut ...2001]. An exaggerated national self-esteem is a certain reflex on the Geor-

10 Let us recall the agent Sitin’s letter: “the separation of Abkhazia should take place gradually, step by step, first by using ideological influence, and then, if need be, resorting to arms.”

11 By introducing the “Georgian nationalism” theory into the Western scientific and journalistic literature “the Russophile approach acquires a certain ideological legitimacy”.

gian side to compensate for losing the war in Abkhazia. The myth of “Georgian nationalism”, an attempt to “forcefully Georgianize” minorities, the so-called “Georgianization Theory”, “discriminating” ethnic minorities - this is how some Western authors characterize the Georgian policy towards national minorities pursued until the beginning of the 21st century [Janelidze 2007:7].

Thus, there are at least two reasons:

a) The placement of Abkhazians in an ethnic territory not of Georgian provenance;

b) The scientific denotation of the Abkhazian subject as “the other” - due to which the Abkhazian intellectual elite quite logically casts the Georgian subject out of the physical territory perceived as “its own”, just like the Georgian ethnic subject itself throws out the colonists (assignees of the Russian Empire), especially considering that the Georgian subject is better informed and, subsequently, carries a greater responsibility; the Abkhaz subject, on the other hand, as stated in certain Georgian circles, is “misinformed” [Papaskiri 1994:8] about the real historical processes and its information policy is also under imperialist rule.

From the rationalist scientific position, the discourse of the post-colonial subjects (those who pioneer to resolve the conflict), has always understood that the endless clamor regarding aboriginal roots would not lead anywhere, but instead deepen the rift. Any version regarding the source of the conflict was equally irritating for the disoriented ethnic unity serving the purpose imposed on it by the Soviet Union. Permanent violence characteristic of the colonial world was immanently repeated in the former Soviet Union, at a time when the indigenous social construct/everyday life had already been destroyed. The Abaz, Apsua, or Apsar, in defending Georgia, were alienated from the concept of Georgian nationhood by scholars or intellectual elite that had shaped the so-called “Abkhazian separatism”. The irritation of the Abaz consciousness reached its extremes, “their existence was ejected from Georgianhood” and the remaining vacuum was filled in return with the “brotherly” friendship of the Russians.

According to the researcher U. Gruska (Gruska 2005:3), the conflict in Abkhazia comes mainly as a result of the confrontation between the Georgian and Abkhazian nationalists. In our opinion, this is just one factor that kindled the conflict. The key role in the Abkhazian conflict goes to Russia’s desire to retain political influence in the “near abroad” and also a standard Georgian position preventing a reflection on the intrinsic reasons of the Abkhazian-Georgian conflict. Russia/the Soviet Union alone cannot be a sufficient reason to cause the strife [Shnirelman 2001:199-350; Cheterian 2008:37-85; Reisner 2010:157-179].

Media discourse and the collective performances of the 2000s

In creating a resistant anti-colonial discourse, the contemporary (2000s) Georgian print media tenaciously tries to prove its truth in the controversy with a metropolitan subject. Both sides, the Georgian and the Abkhazian, know perfectly well that the only way to get rid of a colonist is to expel him from the world he has colonized. This is a certain representation of Manichaeism [Kirwan 2000] at the secular level. As F. Fanon notes [Fanon 1961], “not only is a colonist content with the physical space due to its totalitarian nature, but achieves the quintessential by declaring the colonized society devoid of value. The native is declared unethical, the one that denies values; it is an enemy of meanings, i. e. the absolute evil” [Fanon 1961:6]. Thus, the Abkhazian identity was expressed for the Georgians through an unusual name - Apsua [Cornell 2014], while a successful experiment, that of the russification of their cultural codes, was carried out on the Abkhaz ethnicity.

In our opinion, the Georgian nominal discourse inadvertently reinforced the resistance persisting at the unconscious level, “transferring” all possible guilt onto Russia (with the Abkhaz, in their turn, blaming Georgians), under the pretext that a “virginal nature” cannot be blamed. The responsibility for the evil committed is placed on a masculine image bearing some experience: “Russia’s deception and treachery is not surprising to anyone. For half of the world, it is not a reliable partner [...] Russia cannot be trusted, of course [Imedashvili 1993:4].

The collective perceptions of Abkhazians having an anti-Georgian orientation did not coincide with our own perceptions. During the period of self-determination (1988-1989), the legitimate paradigm of “being Georgian, speaking Georgian and building an independent state” is illegitimate for elite and public Abkhazian circles. “My own” of the Georgian academic historical discourse – “the Georgians and Abkhaz had a common misfortune in the face of Russian colonialism in the 19th century” [Nikoleishvili 2002:116-121] – becomes “Other”. It becomes alien to the Georgian context because its standardized national language has in fact and legally long been Russian. Language in the post-colonial philosophy¹² is synonymous to thought; being part of culture, it is used as a tool of oppression by the metropolis in the same way as any other method is. “Language has always been a weapon of spiritual enslavement” [Thiong’o 2004:1130].

12 Under the legislation of the Republic of Georgia, the Georgian language was awarded the status of the sole state language. The constitution however, granted the same status to Abkhaz, which was native only to 1/6 of the population of the Republic.

There is no denying that the Soviet empire prioritized the promotion of the development of art and culture as well as various fields of science [Maghradze 1991:125-149], but in Georgia, where a new identity was being created, what had been installed by force could not be eradicated by the same force. It is exactly this type of force that ethnic minorities have been underscoring (this view has been permanently rejected by Georgian objects of discussion).

It might be true that the new ethnicity had lost touch with its old homeland and now referred to as Apsua, did not have any other homeland (in contrast to the Ossetians), but the derogative terms only intensified the hatred between participants of the dialogue, prolonging reconciliation for an uncertain amount of time and reinforcing the status of “the frozen conflict” all the more.¹³

In the narratives of the 1980s and 90s, the Abkhaz subaltern perceived itself for the most part as a victim, just like the Georgian counterpart did in its turn. This “Martyrological Paradigm” [Andronikashvili 2007:73–113] implies primarily a political idea¹⁴. S. Chervonnaya classifies the Georgian-Abkhazian “ethnicity” as a “myth”:

[...] Ни ‘добровольного,’ ни ‘прогрессивного,’ ни ‘независимого от Грузии’ присоединения Абхазии к России не было [...] Российское самодержавие, действительно, постепенно продвигается в Закавказье, по кускам, по частям аннексируя страны и поработая его народы, постоянно чередуя при этом кровавое население с посулами, обещаниями.“ (There has been neither a “voluntary”, nor “progressive”, nor “independent from Georgia” merger of Abkhazia with Russia [...] Russian autocracy is indeed gradually moving forward in the Caucasus, annexing countries piece by piece, part by part, and enslaving their peoples by constantly supplying the blood-spattered people with alternative promises) [Червонная 1993:35; Layton 2005].

The separation of Georgia from the general Soviet space did not occur without a loss to the state. Disintegration of territorial integrity and legal equality are the key problems that have emerged as soon as Georgia began to break away from the uniform Soviet body. In regard to Europe, in whom excessive hopes might have been placed as a mediator in the Georgian political discourse, as D. Chakrabarty [Chakrabarty 2000:28] justly observed, it acted as “a silent reviewer of historical knowledge.”

13 The necessity of bringing the truth to the Abkhazian population poisoned by information, has remained a concern of Georgian scholars with the book, *A Manual in the History of Abkhazia* being in circulation since 1991.

14 The role of the sacrificial lamb frees the object of torture from any responsibility whatsoever, as it has already brought sacrifice through its own torture, i.e. it has already been redeemed from sin.

The subject of the post-Soviet Georgian ethnos, the “homo ex-Sovieticus,” creates a reality that attempts to replace the Soviet Union with the virtual post-Soviet Union. However, it is not directed at overcoming Soviet myths within itself, as it sees the paradigms established in the Soviet era in absolute terms. Models of thought from the subordination period come back in the form of obsessive ideas and actions showing resistance to the attempts of unshackling oneself from the past. In the article “The Cultural/Socio-Cultural Conflict in a Transitional Society” [Tsipuria 2010:239–251], B. Tsipuria notes that, surprising as it might seem, “the post-Soviet, traumatic, but nonetheless stagnant situation in Georgia has not resulted in a conflict between cultural spaces” since the 1990s. Probably, because of the indestructible Soviet identity until now, cultural spaces are still strong and deep or are simply non-prevailing [Chikovani 2006].

The analysis of journalistic materials pertaining to the period of the 2000s shows the need to overcome prevailing stereotypes [Hunyadi 1998] and bring ethnic relations to the cultural wing in order to secure a genuine peace without violence, provided this is really grounded on sincere repentance and forgetfulness. The principles of a peaceful coexistence without territorial/human losses are relevant to all three parties.

Conclusion

Thus the strategies of colonization – assimilation and hybridization through language, the creation of historical myth, cultivation of an exaggerated view of one’s past and russification of the origins of Abkhazian cultural codes – were at the same time successful experiments employed by the metropolis against Abkhazia.

The creator of a resistant anti-colonial discourse, the modern (2000s) Georgian press is still stubbornly trying to justify the historical truth of a metropolitan entity in its polemics. So, the cardinal difference between the discourses of the 1980s, the 1990s, and the 2000s is that a requirement to break the stereotypes emerged in the 2000s. This change can be achieved through a cultural dialogue, since culture is a function and source of identity. Consequently, over the course of three decades (from the 1980s up to the 2000s), the character of the Georgian print media can be defined as a postcolonial “anti-imperialist discourse”. The subject of the post-Soviet Georgian ethnos creates a reality that attempts to replace the Soviet Union with the virtual post-Soviet Union. However, it is not directed at overcoming the Soviet stereotypes/myths within itself, as it sees the paradigms established in the Soviet era in

absolute terms. Models of thought from the subordination period come back in the form of obsessive ideas and actions showing resistance to the attempts of unshackling oneself from the past. The subject of the post-Soviet Georgian ethnos creates a reality that attempts to replace the Soviet Union with the virtual post-Soviet Union. However, it is not directed at overcoming the Soviet stereotypes/myths within itself, as it sees the paradigms established in the Soviet era in absolute terms.

Bibliography

- Akhmadulina... 1999:** Akhmadulina, Bitov, Bestavashvili, Vasilenko, Gorodnitskii, Davidov, Evtushenko, Djiglin, Kornilova, Leonovitch, Libedinskaya, Osotskii, Pristavkin, Ryazentsev, Rein, Ebanoidze, Khlebnikov, "We, the Russian writers", *Literary Georgia*, 48, 3 1999 (in Georgian).
- Allen 1932:** W. E. D. Allen, *A History of the Georgian People*, London: Kegan Paul, Trench, Trübner & Company, 1932.
- Andronikashvili 2007:** Z. Andronikashvili, "The Glory of weakness. The martyrologist paradigm of Georgian political theology", in the collection: *Political Theology: Before and After Modernity*, Tbilisi: Ilia State University Press, 73–113, 2007. (in Georgian).
- Bregvadze 2002:** C. Bregvadze, "Russian Brutality," *One Hundred Writers' Papers*, 29, 5, 2002 (in Georgian).
- Begiashevili...2007:** M. Begiashevili, D. Bostoganashvili, D. Lejava, D. Losaberidze, M. Mkalavishvili, S. Nozadze, G. Nozadze, "Titular Ethnicity", *Democratic transition and active citizenship*, Tbilisi, 2007. (in Georgian). <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=5&t=6508> [Last accessed on 07.05.2014].
- Chakrabarty 2000:** D. Chakrabarty, *Provincializing Europe: Postcolonial Thought and Historical Difference*, Princeton: Princeton University Press, 2000.
- Червонная 1993:** С. М. Червонная, *Абхазия-1992 Посткоммунистическая Вандея*. Москва, 1993.
- Cheterian 2008:** V. Cheterian, *War and Peace in the Caucasus. Russia's Troubled Frontier*, London: Hurst, 2008.
- Chikovani 2006:** N. Chikovani, *Culture and Religion in South Caucasus*, 2006 (in Georgian). <http://dspace.gela.org.ge/bitstream/123456789/102/4/re-ligia%20da%20kultura.pdf> [Last accessed on 27.01.2016].

- Coppieters 2002:** B. Coppieters, In Defence of the Homeland: Intellectuals and the Georgian-Abkhazian Conflict, 2002 (in Georgian).
- Cornell 2014:** S. Cornell, Religion as a Factor in the Caucasian conflicts, 2014 <http://www.culturedialogue.com/resources/library/translations/svante-cornell.shtml> [Last accessed on 27.01.2016].
- Douillet 2010:** C. Douillet, “The Quest for Caribbean Identities: Postcolonial Conflicts and Cross-Cultural Fertilization in Derek Walcott’s Poetry”, *AmeriQuests*, vol.7, no 1, 2010. <http://ejournals.library.vanderbilt.edu/index.php/ameriquests/article/view/169/183>
- Dzidzaria 1982:** G. Dzidzaria, Abkhazian Mukhadjir History and the Problems of the 19th Century, Sukhum, 1982 (in Georgian).
- Fanon 1961:** F. Fanon, *The Wretched of the Earth*. Translated by Richard Philcox. New York: Grove press, 1961, 1963, 2004.
- Freimut...2001:** D. Freimut, and H. Tagliavini, “Caucasus - Defense of the Future,” *Vienna & Bozen: OSCE Representative on Freedom of the Media*, 2001 <http://www.osce.org/fom/13885?download=true>
- Gasviani 1994:** T. Gasviani, “False legends”, *Literary Georgia*, 33, 6, 1994 (in Georgian).
- Paichadze 2014:** Georgievski Traktat. 1783. The text was prepared for publishing and supplied with foreword and notes by G. Paichadze, Tbilisi, 2014 (in Georgian).
- Gozalishvili 1935-1970:** G. Gozalishvili, “The conspiracy of 1832”, *Volume 1-2, Tbilisi (1935-1970)* (in Georgian).
- Gruska 2005:** U. Gruska, “Separatimus in Georgien”, *Möglichkeiten und Grenzen friedlicher Konfliktregelung am Beispiel Abchasien, Arbeitspapier Nr. 1, Universität Hamburg_IPW*, 2005.
- Gugeshashvili 2001:** T. Gugeshashvili, “Let’s help to Georgia”, *Asi (100) mtserslis gazeti*, 3, 4, 2001 (in Georgian).
- Hunyadi 1998:** G. Hunyadi. 1998, *Stereotypes during the Decline and Fall of Communism*, London and New York: Routledge.
- Imedashvili 1993:** K. Imedashvili, “Let’s defeat the fear”, *Tbilisi*, 4, 38, 1993 (in Georgian).
- Janelidze 2007:** T. Janelidze, *The Abkhazian Conflict*, Tbilisi, 2007 (in Georgian).
- Kelertas 2006:** V. Kelertas (ed.), *Baltic Postcolonialism*, 11-44. <http://www.brill.com/products/book/baltic-postcolonialism> [Last accessed on 1.01.2016]
- Khabeishvili 1995:** T. Khabeishvili, Georgia is ready to destroy, 186/189, 3, 1995, *Tbilisi* (in Georgian).
- Kirwan 2000:** C. Kirwan, Manicheism, *Concise Routledge Encyclopedia of*

- Philosophy, ed. by Professor Edward Craig and Edward Craig, Routledge: London and New York, 2000, 522-523.
- Layton 2005:** S. Layton, *Russian Literature and Empire. Conquest of the Caucasus from Pushkin to Tolstoy*, Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- Maisashvili 2010:** K. Maisashvili, *Representation of the national identity in the 1990–1991 in Georgian press*, Tbilisi, 2010 (in Georgian).
- Media and Stereotypes:** “Introduction to the LGBT journalism”, the Media and stereotypes, *Chapter Four on page 3, Fn. 6 is on “Media and Stereotypes”* (in Georgian). <http://www.nplg.gov.ge/gsdll/cgi-bin/library.exe?e=d-00000-00---off-0civil2-civil2-01-1--0-10-0-0-0---0prompt-10---4---4---0-0l-11-ru-00---10-help-50--00-3-1-00-0-00-11-1-0utfZz-8-10-0-11-1-0utfZz-8-00&a=d&cl=CL1.32&d=HASH09424f8a61f0e82a221717.4.1> [Last accessed on 14.05.2014.]
- Mibchuani 1995:** T. Mibchuani, “The Abkhazia and Abkhazian language”, *Literary Georgia*, 5, 26, 1959 (in Georgian).
- Moor 2001:** D. Ch. Moore, “Is the Post-in Postcolonial the Post-in Post-Soviet?” *Toward a Global Postcolonial Critique*, *PMLA, The Modern Language Association Of America, Officers for the Year, Ed: Carlos J. Alonso*, 111-128, 2001.
- Thiong’o 2004:** Ngugi wa Thiong’o, *Decolonising the Mind*. in: *Colonial, Post-Colonial, and Transnational Studies, Literary Theory: An anthology; Second edition, Edited by Julie Rivkin and Michael Ryan, Blackwell publishing*, 1130, 2004.
- Nikoleishvili 2002:** A. Nikoleishvili, “Giorgi Shervashidze”, *Tsiskari*, 6–7, 116-121, 2002 (in Georgian).
- Olofsson 2008:** K. Olofsson, (ed). *From Orientalism to Postcoloniality. Research Reports 1*. Södertörns högskola, 2008. <http://sh.diva-portal.org/smash/get/diva2:15658/FULLTEXT01.pdf> [last accessed on 2.02.2016]
- Paitchadze 2014:** D. Paitchadze. *The Resistance Movement and the Issue of Restoration of Statehood in Georgia in 1801-1914*, *European Union Foreign Affairs Journal*, 2 (2014): 33-56 (in Georgian). http://www.libertas-institut.com/de/EUFAJ/eufaj_2_2014.pdf
- Papaskiri 1994:** Z. Papaskiri, “Promotion of the illiteracy”, *Literary Georgia*, 8, 25, 1994 (in Georgian).
- Pruidze 1999:** L. Pruidze, “The truth about Abkhazia”, *Mnatobi* 9–10, 152-158, 1999 (in Georgian).
- Qolbaia...1999:** V. Qolbaia, D. Latsuzbaia, R. Gelantia, T. Chakhrakia. *Abkhazian Labyrinth*. Tbilisi, 1999 (in Georgian).

- Rogava 1997:** G. Rogava, “The tsarist jingo church policy in Abkhazia,” *Politika*, 7–9, 1997, 48–53 (in Georgian).
- Said 1978-1995:** E.W. Said, *Orientalism*, New York: Pantheon Books, 1978, [1995].
- Saradze 1999:** Z. Saradze, “*Homo Sovieticus*“, *Society and Politics: Peace, Democracy and Development in the Caucasus. In-T. Tb.* (in Georgian). <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=5&t=10805> [Last accessed on 8.09.2015]
- Shnirelman 2001:** V.A. Shnirelman, “The Value of the Past: Myths, Identity and Politics in Transcaucasia”, *Osaka: National Museum of Ethnology, Senri Ethnological Series No. 57*, 2001, 199-350.
- Tlostanova 2004:** M. Tlostanova, “Live once, write anywhere”, *Post-Soviet literature and aesthetics transculturation*. Moscow, 2004, 321.
- Toliashvili 2000:** K. Toliashvili, “Russian Synod church politics in Abkhazia at the turn of the 20th century”, *Mnatobi*, 9-10, 2000 (in Georgian).
- Tsipuria 2010:** B. Tsipuria, “Cultural/Sociocultural conflict in the transitional society”, *Tsakhnagi: Philological Research*, 2, 2010, 239-251 (in Georgian).
- Vadachkoria 1997:** Sh. Vadachkoria, “The issue of Abkhazia in the political thought of the 1920s”, *Tsiskari*, 12, 1997, 96-101 (in Georgian).